

ZBŮŽNÍCI

dpb

DIVADLO
PETRA
BEZRUČE

70

josef škvorecký

ZBOBĚLCI

režie **filip nuckolls**

dramatizace **vladimír fanta**

scéna **lukáš kuchinka**

kostýmy **jan c. löbl**

hudba **ondřej švandrlík** a kolektiv

pohybová spolupráce **jana vašáková-hanušová**

dramaturgie **daniela jirmanová**

zvuková spolupráce **norbert lichý**

danny smiřický **vojtěch řiha**
starý danny **norbert lichý**
lexa **milan cimerák**
benno **Michal Sedláček**
harýk **pavel johančík**
irena **sarah haváčová**
lucie **pavla gajdošíková**
helena / žena z lidu **markéta matulová j.h.**
danného maminka / paní vašáková **markéta haroková**
přema **lukáš melník**
berta moutelík / muž 1 **jakub burýšek**
dr. bohadlo / dr. vašák **Michal Weber**
plukovník šabata / starý němec / dědek **karel čepek j.h.**
důstojník wehrmachtu / odbojář / muž 2. **jiří müller**
rozhlasový hlasatel (ze záznamu) **dušan urban**
plukovník závodský (ze záznamu) **filip nuckolls**

Josef Škvorecký

– Narodil se 27. září 1924 v Náchodě, jeho otec byl bankovním úředníkem a náčelníkem místní sokolské organizace.

– Po maturitě na náchodském reálném gymnáziu v roce 1943 byl totálně nasazen jako pomocný dělník v továrně Metallbauwerke Zimmermann und Schling v Náchodě a později v Novém Městě nad Metují, koncem války pak v přádelně firmy Bartoň v Náchodě.

– Po skončení 2. sv. války začal studovat Lékařskou fakultu UK, po jednom semestru přestoupil na Filosofickou fakultu UK, kde vystudoval angličtinu a filozofii. Několik let učil na školách v Broumově, Polici nad Metují a v Hořicích v Podkrkonoší.

– V roce 1951 získal titul PhDr. (práce *Thomas Paine a jeho vztah k dnešku*), V letech 1951–1953 vykonával vojenskou službu u tankosamohybného praporu.

– Po skončení vojenské služby pracoval jako redaktor Státního nakladatelství krásné literatury (později Odeon). Od roku 1957 byl zástupcem šéfredaktora dvouměsíčníku Světová literatura.

– Z redakce Světové literatury byl v roce 1958 – po skandálu, způsobeném vydáním jeho románové prvotiny *Zbabělci* – propuštěn. Dále pracoval v angloamerickém oddělení SNKL.

– V roce 1958 se Josef Škvorecký oženil s herečkou a zpěvačkou (později i spisovatelkou a překladatelkou) Zdenou Salivarovou, se kterou strávil celý svůj další život.

– V lednu roku 1969 odjeli manželé do USA.

– Škvorecký přednášel na Cornell University v Ithace a absolvoval stipendijní pobyt v Berkeley. Vzhledem k situaci v Československu po invazi sovětských vojsk, s níž souviselo i zastavení příprav k vydání jeho knihy *Tankový prapor*, se manželé Škvorečtí rozhodli zůstat v exilu. Usadili se v kanadském Torontu.

– Josef Škvorecký od roku 1969 vedl na Toronto University kurs současného českého divadla a filmu a na anglistice kursy anglické a americké literatury. Od roku 1970 vedl i kursy tvůrčího psaní. Roku 1971

byl jmenován mimořádným, 1975 pak řádným profesorem. Od roku 1972 až po odchod do důchodu v roce 1990 vyučoval též dějiny a teorii filmu na Graduate Centre for Study of Drama na Torontské univerzitě. Od poloviny 70. let pohostinsky přednášel na řadě severoamerických univerzit.

– V roce 1971 založili s manželkou exilové nakladatelství 168 Publishers. Do roku 1993, kdy nakladatelství zaniklo, vydali 227 děl. Šlo především o knihy exilových autorů včetně knih manželů Škvoreckých, vydávaných česky i v anglických překladech, a o díla českých a slovenských autorů v komunistickém Československu zakázaných. Mnoho takto vydaných knih se různými cestami dostalo i do Československa, kde si je lidé mezi sebou tajně půjčovali. Díky nakladatelství tak měla alespoň hrstka čtenářů ve znormalizovaném Československu možnost seznámit se s kvalitní literaturou.

– První knihou vydanou nakladatelstvím byl satirický román *Tankový prapor*. Škvorecký jej napsal

hned po svém návratu z povinné vojenské služby v r. 1954, v Československu ale vyjít nesměl. Torontské vydání r. 1971 bylo tedy jeho prvním vydáním, v Praze vyšla knížka až v roce 1990.

– Josef Škvorecký vstoupil do literárního světa poezií, kterou psal od útlého věku. V roce 1945 napsal „whitmanovskou“ báseň *Nezoufejte!* a zaslal ji do básnické soutěže. Báseň zaujala Františka Halase, který mladého básníka pozval k sobě na návštěvu.

– Známým spisovatelem se stal až v 60. letech. V roce 1962 směl znovu vyjít román *Zbabělci*, který před čtyřmi lety vyvolal skandál.

– Josef Škvorecký je autorem mnoha povídek, za všechny jmenujme např.: *Legenda Emöke*, sbírky *Nové canterburské povídky a jiné příběhy*, *Povídky tenorsaxofonisty* či *Sedmiramenný svícen* ad. K jeho tvorbě románové patří vedle *Zbabělců* a *Tankového praporu* např. *Lvíče*, *Mirákl*, *Příběh inženýra lidských duší* ad.

– Oblíbeným Škvoreckého literárním žánrem byly i detektivky: např. trilogie o poručíku Borůvkovi (*Smu-*

tek poručíka Borůvky, Konec poručíka Borůvky a Návrat poručíka Borůvky), *Hříchy pro pátera Knoxe*, *Krátké setkání, s vraždou* (napsali spolu se Zdenou) ad.

– Vedle jmenovaných děl je Škvorecký též autorem mnoha próz „dokumentárních“. Kniha *A Tall Tale of America – Velká povídka o Americe* shrnuje zážitky z cestování manželů Škvoreckých po USA; tyto krátké postřehy vycházely v Československu v době, kdy ještě nebylo zřejmé, že manželé v exilu zůstanou. Kniha *Samožerbuch* popisuje začátky fungování nakladatelství '68 Publishers.

– Knižně vyšlo i množství Škvoreckého esejí, studií, recenzí (např. pro rozhlasovou stanici Hlas Ameriky) a korespondence (s přáteli Lubomírem Dorůžkou, hudebním publicistou a spisovatelem a překladatelem Janem Zábranou).

– Velkou životní láskou Josefa Škvoreckého byla hudba, konkrétně jazz. V mládí se sám pokoušel stát se jazzovým muzikantem, chvíli dokonce působil v kapele, kterou s přáteli pojmenovali Red Music. Jazz je tématem prostupujícím mnoha jeho prózami

(*Povídky tenorsaxofonisty, Bassaxofon a mnohé další, Zbabělce nevyjímaje*), eseji a studii. S Lubomírem Dorůžkou napsali knihy *Tvář jazzu a Jazzová inspirace*.

– Jan Zábrana, spisovatel, překladatel a publicista, je spoluautorem několika Škvoreckého detektivek (*Vražda pro štěstí, Vražda se zárukou, Vražda v zastoupení*) a knížky pro děti *Táňa a dva pistolníci*. Jde o knihy, které byly v Československu vydány v době, kdy byl Škvorecký „na indexu“ a proto je Jan Zábrana zaštil svým jménem. Svým jménem též kryl Škvoreckého český překlad knihy amerického spisovatele Warrena Millera *Prezident Krokodýlů* (v orig. *The Cool World*).

– Neopomenutelné zásluhy má Josef Škvorecký i jako překladatel. Překládal díla nejvýznamnějších amerických autorů, kj. Ernesta Hemingwaye, Raymonda Chandlera, Williama Faulknera, Sinclaira Lewise a dalších.

– Škvoreckého dílo inspirovalo mnoho filmových scénáristů a režisérů; jeho romány a povídky

se jim staly předlohou k filmům (*Zločin v dívčí škole, Flirt se slečnou stříbrnou, Tankový prapor, Eine kleine Jazzmusik, Legenda Emöke* ad.) a seriálům (*Prima sezóna, Hříchy pro pátera Knoxe, Případy detektivní kanceláře Ostrozrak*). Sám Škvorecký je scénáristou filmů *Zločin v šantánu* a *Farářův konec*. Spolu se Zdeňkem Podskalským je podepsán i pod scénářem k televizní hudební revue *Revue pro banjo* (1963).

– Hlavní hrdina Zbabělců, Danny Smiřický, považovaný za spisovatelovo alter ego, se objevuje i v několika dalších Škvoreckého prózách: *Prima sezóna* (časově těsně předchází *Zbabělcům*, Danny je ještě studentem gymnázia), *Mirákl* (Danny je učitelem v Kostelci), *Tankový prapor* (Danny během povinné vojenské služby, coby rotný tankového praporu), *Příběh inženýra lidských duší* (Danny, emigrant v Torontu, je spisovatelem a VŠ profesorem).

– Zdena Salivarová působila v Československém státním souboru písní a tanců, hrála v Laterně Magice a divadle Paravan. Před emigrací studovala dramaturgii na pražské FAMU. Byla ini-

ciátorkou založení nakladatelství '68 Publishers. Josef Škvorecký neslyšel rád, když byly zásluhy za '68 Publishers připisovány jen jemu. Jak popisuje v knize *Samožerbach* (Toronto, 1977), duší i hlavním „dříčem“ nakladatelství byla jeho žena. Začátky fungování nakladatelství nebyly vůbec jednoduché. „Proto mě mrzí, když občas, dost často, čtu chválu, jistě dobře míněnou, že Škvorecký založil, Škvorecký vydává, Škvorecký od dob Karla Čapka udělal pro českou literaturu... protože to

všecko Honzlová (tak rád J. Š. nazýval svou ženu, podle její stejnojmenné knihy). *Ta holka, kterou jsem potkal v Praze, která mě ukecala (ne abych si ji vzal, to bylo naopak). (...) Jako čarodějova učednice vyvolala ducha literatury, které v roce šedesát osm vrazili nůž do zad, a nemůže se ho nyní zbýt. Z ničeho uplácala Golema, jenž požírá její energii a mění ji v knížky, přijímané tady v exilu už jako samozřejmou, občas kupovanou součástí affluentního trhu, v Československu jako poselství*

ze zajímavějších časů, tajně půjčované, opisované, po mnohém přečtení slepované, občas zaplacené vyhazovem z místa, výslechem, nebo aspoň čárkou ve známých kartotékách.“

– Zdena Salivarová se proslavila i jako spisovatelka. Ještě v Praze jí v roce 1968 vyšla kniha *Pánská jízda* – sbírka tří povídek (*La strada, Pánská jízda, Tma*). V Kanadě pak ve svém nakladatelství vydala romány *Honzlová* (1972), *Nebe, peklo, ráj* (1976), a v roce 1994 *Hnúj země*. Je spoluautorkou tří detekti-

vek J. Škvoreckého (*Krátké setkání, s vraždou, Setkání po letech, s vraždou, Setkání na konci éry, s vraždou*). Je též překladatelkou z francouzštiny. Žije v Torontu.

– Roku 1978 byli Josef Škvorecký i jeho žena zbaveni československého občanství.

– Během první porevoluční návštěvy Československa v roce 1990 byl Josef Škvorecký prezidentem Václavem Havlem vyznamenán nejvyšším vyznamenáním – Řádem Bílého lva.

– Josef Škvorecký zemřel v Torontu 3. ledna 2012.

Zbabělci

Román Zbabělci napsal Josef Škvorecký už na přelomu let 1948/49. Bylo mu tehdy čtyřicet let. Věrný slovům Ernesta Hemingwaye, která jsou jedním z mott románu, „Spisovatelovým řemeslem je mluvit pravdu“, popsal Škvorecký v románu poslední dny konce 2. světové války ve městě Kostelec (neboli Náchod). Za postavami románu se skrývají některé skutečné postavy Náchoda té doby.

Román líčí události osmi květnových dní roku 1945, od pátku 4. do pátku 11. května. Hlavním hrdinou a zároveň vypravěčem je Danny Smiřický, obecně považovaný za autorovo alter ego. Danny se objevuje i v některých dalších Škvoreckého románech (*Prima sezóna, Tankový prapor, Mirákl, Příběh inženýra lidských duší*).

K vydání nabídl Škvorecký *Zbabělce* až deset let po jejich napsání. K jeho překvapení rukopis prošel cenzurou (institucí nazývajícím se Hlavní správa tiskového dohledu – HSTD) víceméně bez problémů, požadovány byly jen drobnější úpravy. Před Vánocemi roku 1958 tedy román vyšel. Na záložce se psalo, že jde o „ostrou satiru na zbabělost české buržoazie“ – tato věta, krycí manévr k umožnění vydání knihy, možná odradila spoustu potencionálních dobrých čtenářů.

Podezřelé „selhání“ cenzury pochopil Josef Škvorecký až zpětně. Situaci objasňuje: „V roce 1958 nazrávala (to ve stalinštině znamená: vrcholila) jedna taková krize mezi liberálnějšími (reformními) soudruhy, jejichž svědomím zalomcoval Dvacátý sjezd, a nereformními ultrasoudruhy, jimiž nezalomcovalo

nikdy nic, kromě Dubčeka. Reformní byli v ofenzívě, ale handicapováni okolností, že o skandálech, jichž by mohli použít, např. o Slánskýádě, nemluvě o katolicích a jiných second class citizens, sedících dosud ve vězení, se po událostech v Maďarsku už zase nedalo dobře mluvit. Ocítli se proto bez skandálu, což postřehli nereformní a rozhodli se vyzkoušenou metodou opatřit pedagogicky vhodnou senzaci, pokud možno spíš z oblasti ideologie. A tak se soudruzi, kteří normálně krásnou prózu nečtou, dali na romány. Metodou ideové analýzy vybrali prý tři: Valentovo Jdi za zeleným světlem, Ptáčnickovo Město na hranici a Zbabělce. Valenta ze soutěže brzy vypadl: skandalizovat staršího umělce, jenž byl po Únoru už jednou zlikvidován, by mělo problematický efekt. Valenta byl prostě jen recidivista. Ptáčník byl zase člen strany a nositel státní ceny za Ročník jedenadvacet, takže nabít jemu by bylo poněkud trapné. Ale vyšla ta prvotina: autor buržoazního původu, autobiografický hrdina – potápka, píše se tam o Rudé armádě i o prdeli. Tak se dohodli, a tak to bouchlo.“ (Škvorecký, J., Salivarová, Z.: *Samožerbuch*)

Soudobí socialisticky smýšlející kritikové si román začínajícího autora přečetli. A zhruba po měsíci od vydání se spustila lavina recenzí, které Zbabělce rozcupovaly na cucky. „A pak, den co den, ráz na ráz, po čtrnáct dní levý hák, pravý hák, direkt, uppercut, jedna recenze za druhou snad ve všech časopisech, nevyjímaje ani ty o zvířatech, ani Život strany, ačkoliv ten nikdo nečetl. Zmocnily se mě obavy, že mě zavřou,

když právě v Životě strany (nebo snad v Novináři, prostě v jednom z těch nečtených, ale proto nikoli nevýznamných časopisů) kdosi napsal, že od Zbabělců vedou nitky – samozřejmě přímé – na jedné straně do títoistické Jugoslávie, na druhé straně do Svobodné Evropy. To jsem netušil, ale nepochybně to byla pravda. Strana na jedné straně nikdy nelže, na druhé straně vždycky ví, co říká. Obavy zřejmě sdílelo víc lidí. Došlo ke klasickému jevu přecházení na druhou stranu ulice, nahlížení se zájmem do vývěsních skříněk Svazu přátel SSSR a podobně. Jevy trvaly asi rok a daly se objektivně změřit. Na Silvestra 1958, kdy se o mně v Praze začínalo hovořit jako o zajímavém novém autorovi, jsem dostal skoro tři sta péefek. Na Silvestra 1959 pouze sedmnáct.“ (tamtéž)

Josef Škvorecký byl vyhozen z redakce časopisu Světová literatura, ale díky přátelům mohl působit v knižní redakci angloamerické literatury ve Státním nakladatelství krásné literatury. Zbylé výtisky Zbabělců (neprodaných nezbylo mnoho, neboť politicky skandální literatura se

v té době rychle rozprodala, případně výtisky „záhadně zmizely“ či „byly ukradeny“) byly z pultů knihkupectví „usnesením prezidia Ústředního výboru strany“ zabaveny.

Druhý pokus o vydání Zbabělců se uskutečnil v roce 1962. Josef Škvorecký byl předtím přinucen učinit v románu některé úpravy, např. eliminovat slovo „Rusák“; vypustit větu „SSSR (...) Jen se neposer.“, kterou pronášel Harýk a přepsat scénu o ukradených hodinkách, aby nebylo zjevné, že kradl ruský voják.

V politicky uvolněnějších 60. letech byli nakonec Zbabělci vydáni několikrát a prodalo se jich kolem 100 000 výtisků. V roce 1968 režisér Miloš Forman chtěl natočit podle Zbabělců film. S Josefem Škvoreckým napsali filmovou povídku, kterou bohužel veškeré plány skončily. Doba nebyla takovým plánům příznivá. Po invazi sovětských vojsk v srpnu 1968 Škvorecký i Forman emigrovali.

Plány natočit Zbabělce mělo dosud několik scénáristů (např. Petr Jarchovský) a režisérů, zatím je však nikdo neuskutečnil.

Josef Rybák

komunistický spisovatel, publicista a kritik, byl jedním z mnoha, kdo se po prvním vydání románu *Zbabělci* s gustem pustili do začínajícího autora. *Zbabělci* pochopitelně nemohli konvenovat jejich literárnímu vkusu, nepřipouštějícímu nic než socialistický realismus. Rybák (1904–1992) psal především pro Rudé právo. V 60. letech se stáhl, aby se pak opět plně realizoval v době normalizace, kdy dokonce několik let působil jako předseda Svazu českých spisovatelů.

Červivé ovoce

Literární noviny přinesly ve svém letošním prvním čísle anketu, ve které několik spisovatelů odpovídá na otázku, která česká nebo slovenská kniha je nejvíc zaujala a proč. Několik spisovatelů se tam také zmínilo o knize Josefa Škvoreckého „Zbabělci“, kterou vydal koncem roku Československý spisovatel. Zasloužilý umělec Karel Nový tu o Škvoreckém napsal: „Nadaný autor mi připomíná kotě, sice už značně protřelá a chytré, ale nebezpečně napadené prašivinou. Má-li být zachováno při životě, učiňte, co redakční rada Čs. spisovatele opomenula udělat: doneste je ihned k zvěrolékaři.“

Naproti tomu Karel Ptáčník řadí prvotinu Škvoreckého k nové knize Otčenáškově a ke knížkám Lustigovým a jako v těchto knížkách i v ní vidí „současnost nevymyšlenou, nevykonstruovanou, neschématickou a objevnou“.

Kdo knihu četl, odpoví si snadno na otázku, kdo má z těchto dvou autorů pravdu. Objevná, neschématická a nevymyšlená kniha je vždy událostí našeho knižního trhu. Ale je objevností viděnou mladýma očima to, co umělecký vývoj odhodil už kdysi stranou

jako na efekt vypočítanou efemérní záležitost, která je nová a moderní jako např. plnovous našich dvacetiletých mladíků?

Pamatujeme nemálo takových objevných knih, po kterých se slehla zem. Například v třicátých letech, kdy se přihlásila u nás Marie Majerová se svou „Sirénou“, Marie Pujmanová s „Lidmi na křížovatce“ (...), kdy nás vzrušovaly knihy Aragonovy, Dreisera, Passose, Martina Rogera du Garda nebo knihy sovětských autorů, vyšla s vyloučením veřejnosti také jedna „objevná kniha“, „Smrt na úvěr“ od F. L. Célina. Přestože v úvodním slově bylo psáno, že jde o literární událost mimořádného významu, o knihu pravdivou a krvavě upřímnou, buržoazní nakladatel si ji netroufal vydat jinak než pro subskribenty. „Cesta do hlubin noci“ od téhož autora byla proti ní neshodné čtení pro lyceistky. Tenhle Célina daleko víc než současní američtí autoři, jejichž styl Škvorecký s virtuozitou napodobuje, by mohl být otcem tohoto autora. I jemu chybí vkus a stud, i tady upřímnost, s jakou se zpovídá románový hrdina, odhaluje i kus vlastní mentality samotného autora, značnou otr-

lost, cynismus a intelektuálštinu literáta, který vysvléká do naha nejen své postavy, ale i sebe.

„Zbabělci“ zachycují osudy skupiny maloměstských „pásků“ v dnech květnové revoluce 1945 v čele s hlavní postavou Dannym, jehož životní obzor se točí kolem džezu a holek. Tento Danny se nejprve motá se svými přáteli v květnových dnech, je zatahován do maloměšťácké frašky místní smetánky, která tu dělá převrat, když už si myslí, že tím nic neriskuje, ale když přes město táhnou esesáci, tak se zbaběle ztrácí, a tito páskové se stávají skutečnými „hrdiny“ protinacistického odporu. Odstřelí kulometem nacistický tank a bůhví, co by ještě nedokázali, kdyby do boje nezasáhli „Rusáci“. Po vzoru románových nebo filmových hrdinů z Divokého západu nestojí však páskové o pocty a slávu a anonymně se opět ztrácejí v řadách místních obyvatel.

Tady máš, čtenáři, tu „nekompromisní, odvážnou, neschématickou a objevnou současnost“, jejímiž nositeli jsou dvacetiletí příslušníci zlaté mládeže, kteří sice mluví jako otrlí chlapi, ale zároveň se dovedou i způsobně před spaním modlit k Panence Marii.

Kniha Škvoreckého by mohla být zrcadlem maloměš-

ťácké ubohosti, kdyby autorův světový názor i pohled na skutečnost neurčoval hrdina knihy, cynický pásek. Ale vidíš, jak se autor v tomto morálním marastu kochá, jak si v tom libuje a jak láskyplně se zhlíží ve svých postavách jako jeden z nich. Očima těchto pásků jsou tu viděni i sovětští vojáci jako „negramotní Rusáci“, hluboko pod duševní úrovní Dannyho.

Takových podobných pasáží, dávajících průchod „filosofii“ páskovství, by se dalo citovat nemálo. A ty, čtenáři, si o tom myslí své. Jsi-li socialista, nemusíš se tajit odporem, je-li ti tato filosofie blízká, tak si to pochvaluj.

Škvorecký se v této knize ukázal jako cynický fotograf, kterému nejsou svaté ani věci, z kterých se zrodila svoboda lidu. Je originální v tom, že se mu podařilo vykreslit vlastní morální charakter autora tak nízko jako dosud nikomu. Jeho „Zbabělci“ jsou originální v tom smyslu, že nemají nic společného s proudem naší socialistické literatury, které jde o víc než podávat „zpovědi pásků“. O výchovu socialistického člověka. A z toho nesleví nic přes všechny snobské literární módy.

(Josef Rybák, Rudé právo, 14. 1. 1959)

Vladimír Fanta

scénárista a dramaturg

Studoval češtinu a latinu na Masarykově univerzitě Brno a scénáristiku a dramaturgii na Janáčkově akademii múzických umění v Brně.

1995–2001 pracoval v České televizi Brno (publicistika, dokumentaristika) a 2001 v České televizi Praha jako dramaturg. Od té doby je ve svobodném povolání – scénárista a režisér dokumentárních filmů, dramaturg a autor literárních scénářů.

V letech 2003–2009 přispíval do dokumentárních cyklů České televize Praha (dokumenty *Svatí posledních dnů* – pražští mormoni, *Achab* – herec a Žid mimo církve, *Svobodná Evropa hlásí* – rekviem za zaniklou stanicí, *My pravdu nemáme, pravda má nás* – dvojportrét filosofů Erazima Koháka a Ladislava Hejdánka, *Bál jsem se, abych nikoho nenadchnul* – portrét prof. Jana Sokola, *Ráj Adolfa Borna* – známý výtvarník a jeho provokativní názory,

Na úzkosti niti (portrét básníka a grafika Bohuslava Reynka). Dokument *Antarktida 2005* zachytil tříměsíční stavbu české polární stanice, dokument *Expedice Namak* je věnován českým speleologům zkoumajícím íránské solné jeskyně. V koprodukcí České televize a Bayerische Rundfunk natočil portrét organizátorky česko-německých kulturních kontaktů Johanny von Herzogenberg *Barončina dlouhá pouť po Labi* (grant Česko-německého fondu budoucnosti).

Je scénáristou TV filmů (např. *Devatenáct klavírů*, režie Dušan Klein) a seriálů (např. *Comeback*, *Ordinace v Růžové zahradě* – TV Nova, *Znamení koně* – ČT, *Vinaři* – TV Prima.).

S režisérem Filipem Nuckollsem již v minulosti spolupracoval – je autorem dramatisace románu F. Kafky *Zámek* (pro Činoherák Ústí, premiéra březen 2015).

inspice **Michal Weber** / nápověda **Michaela Krejčí** / rekvizity **Marie Křehlíková** / garderoba **Renata Pytlíková** / vlásenky **Michaela Kadlecová** / světla **Michal Černý** / zvuk **Pavel Johančík** / šéf výroby **Petr Gavenda** / jevištní mistr **Filip Kapusta** / technika **Pavel Kresta**, **Martin Plichta**, **Filip Bajger**

program vydala divadelní společnost Petra Bezruče, s.r.o., k druhé premiéře sezóny 2015–2016 textová část programu **Daniela Jirmanová** / fotografie **Petr Hruběš**, **Lukáš Horký** / grafický návrh plakátu a programu **Lukáš Horký** / vytiskl proprint, s.r.o., český těšín

divadlo Petra Bezruče provozuje divadelní společnost Petra Bezruče / ředitel **Jiří Krejčí** / umělecký šéf **Janka Ryšánek Schmiedtová** / manažer **Tomáš Suchánek** / dramaturg **Daniela Jirmanová** / tajemnice uměleckého provozu **Alena Punčochářová** / propagace a PR **Michaela Kubicová**

autorská práva zastupuje dilia, divadelní, literární a audiovizuální agentura, krátkého 1, 190 00, Praha 9 / divadlo je provozováno za finanční podpory statutárního města Ostravy a moravskoslezského kraje / projekt se uskutečňuje za finanční podpory ministerstva kultury ČR

OSTRAVA!!!

„Ale pak, když jsem přešel ke svému sólu, řekl jsem si já vůl a mám jenom Irenu a miluju jenom Irenu a Irena je lepší než všechny ostatní holky a Irena je důležitější než všechno a zdálo se mi, že nějak hrdinně umřu a Ireně to bude imponovat, a že by bylo fajn hrdinně umřít, ale tak, aby to Irena věděla, a byl jsem si úplně jist, že Irenu miluju, protože to bylo velké blaho, být si tímhle úplně jist.“

